

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา เขตภาคกลาง 1

FACTORS AFFECTING TO VOCATIONAL STUDENTS' DROPOUT DECISION IN CENTRAL VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTE AREA 1

ปริญญามีสุข
Parinya Meesuk

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1 และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1 ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำนวนทั้งสิ้น 120 คน ที่ได้มาจากการคำนวณขนาดตัวอย่างจากโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1.9.2 และสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในระดับน้อย เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ -0.456 เศรษฐฐานะ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.339 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.208 ทศนคติ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ -0.156 และการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ -0.136

ABSTRACT

This research aims to study 1) level of vocational students' dropout decision in Central Vocational Education Institute Area 1 and 2) effect of selected factors towards vocational students' dropout decision. Sample was, 120 vocational students in Central Vocational Education Institute Area 1, computed from G*Power 3.1.9.2 which sampling by multi-stage. Research instrument was a 5-Likert's scale questionnaire (40 items). Data were analyzed by mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

Research results were as follow: level of vocational students' dropout decision was low and factors affecting to level of vocational students' dropout decision

were family's importance given to education, socioeconomic, school environment, attitude, and school instruction management, with coefficient -0.456, 0.339, 0.208, -0.156, and -0.136, respectively.

คำสำคัญ

นักเรียนอาชีวศึกษา ออกกลางคัน ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

Keywords

Vocational Student, Dropout, Central Vocational Education Institute Area 1

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาประเทศกำลังอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ทำให้ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยวและการบริการจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรมาทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ เป็นจำนวนมาก รัฐบาลทุกสมัยจึงมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติเป็นภารกิจเร่งด่วน ทั้งนี้เนื่องจากทุกภาคส่วนในสังคมต่างก็มีความตระหนักและยอมรับกันว่าการศึกษากลายเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นถ้าคนในชาติได้รับการพัฒนาการศึกษาอย่างเหมาะสมก็จะสามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชาติให้ลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จริญ ยินยอม, 2552; Ingholt et al., 2015)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรที่จัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ โดยมุ่งการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และสมรรถภาพในการประกอบอาชีพที่มีทักษะฝีมือออกสู่ตลาดแรงงาน แต่อย่างไรก็ตามการจัดการอาชีวศึกษาก็ยังประสบปัญหาในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ด้านส่วนตัวนักเรียน ตลอดจนโครงสร้างการบริหารและระบบการจัดการภายในสถานศึกษา เป็นต้น จากการศึกษาข้อมูลพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัดมากกว่า 400 แห่ง จำแนกเป็นวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี รวมทั้งวิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอนเฉพาะสาขาวิชาซึ่งเรียกชื่อตามลักษณะประเภทวิชาที่เปิดสอน มีนักเรียนส่วนหนึ่งประสบความล้มเหลว เช่น มีปัญหากับการเรียน ไม่ถนัดในประเภทหรือสาขาวิชาที่เรียน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมเพื่อนใหม่ได้ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ขาดเรียนบ่อย ในที่สุดก็ไม่สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ทำให้เกิดสภาวะการออกกลางคันหรือออกก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นความสูญเสียทางการศึกษา ทำให้การลงทุนของรัฐสูญเปล่า ที่ไม่สามารถผลิตกำลังคนออกมาได้ตามที่ต้องการ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและครอบครัวของนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกหลายด้าน เช่น ปัญหาการว่างงาน และปัญหาทางสังคม ปัญหาการออก

กลางคั่นของนักเรียนอาชีวศึกษาจึงเป็นผลกระทบต่อการลงทุนจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกหัดตามบทเรียนหรือตามใบงานเบิกเงินเป็นจำนวนมาก เมื่อศึกษาสำเร็จตามหลักสูตรสามารถประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้ หากไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรก็จะทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบว่านักเรียนอาชีวศึกษามีจำนวนผู้ออกกลางคั่นก่อนที่จะจบหลักสูตรเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานแล้วก็ตาม ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกเป็นจำนวนมาก (จรัญ ยินยอม, 2552; จำเนียร สุมาริธรรม, 2550; รุ่งโรจน์ อาริยะ, 2552; สิงห์ จินพงษ์, 2552; วชิร ตรีภูมิกมล อำไพ อินทรประเสริฐ จิราพร รอดพ่วง และสิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ, 2550)

จากรายการผลการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาพบว่า ในปี 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้รายงานข้อมูลการออกกลางคั่นว่า มีนักเรียนอาชีวศึกษาจากสถานศึกษาทั้ง 421 แห่ง มีนักเรียนที่ออกกลางคั่นแล้วทั้งสิ้น 33,109 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2557) คิดเป็นร้อยละ 13.03 ส่วนสาเหตุการออกกลางคั่นโดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ การขาดเรียนบ่อย ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาชู้สาว ตั้งครรภ์ ยาเสพติด เล่นการพนัน คบเพื่อนกลุ่มเสี่ยง การเรียนในสาขาที่ไม่ถนัด ครอบครัวมีปัญหาการหย่าร้าง ครอบครัวมีฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา การแก้ปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดโครงการลดปัญหาการออกกลางคั่น โดยจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จัดอาจารย์ที่ปรึกษาออกไปเยี่ยมบ้าน เพื่อดูสภาพความเป็นอยู่ของเด็ก พร้อมทั้งรายงานพฤติกรรมและผลการเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ โดยตั้งเป้าว่านักเรียนทุกคนต้องได้รับเยี่ยมบ้าน และจะมีนักเรียนออกกลางคั่นไม่เกินร้อยละ 5 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557; Ingholt et al., 2015; Tas, Selvitopu, Bora, & Demirkaya, 2013)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจึงได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออกกลางคั่นของนักเรียน เพื่อวิเคราะห์ให้ได้ว่า การออกกลางคั่นของนักเรียนอาชีวศึกษาเกิดขึ้นจากเหตุปัจจัยใด โดยประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยจะสามารถนำไปกำหนดนโยบาย และแนวทางแก้ไขปัญหาในการออกกลางคั่นเพื่อลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคั่นของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1 มีปัญหาการวิจัย 2 ประการ ได้แก่

1. นักเรียนอาชีวศึกษาอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1 มีระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคั่นเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคั่นของนักเรียนอาชีวศึกษาอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1 ประกอบด้วยวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 1 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร ตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังเสนอเป็นลำดับดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำนวน 9 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา จำนวนทั้งสิ้น 15,133 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กรกฎาคม 2557)

กลุ่มตัวอย่าง (sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 จำนวน 2 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี และวิทยาลัยเทคนิคสระบุรี จำนวนทั้งสิ้น 107 คน ที่ได้มาจากการคำนวณขนาดตัวอย่างจากโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1.9.2 โดยการศึกษาที่ผ่านมาในอดีตที่พบว่าตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกกลางคันในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงกำหนดค่าขนาดอิทธิพล (effect size) สำหรับการคำนวณขนาดตัวอย่างเท่ากับ 0.15 ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน (err prob) เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ (power) เท่ากับ 0.99 และจำนวนตัวแปรทำนาย 5 ตัว เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

การสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนประชากร ตามขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมที่คำนวณได้ นักวิจัยได้ออกแบบการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มเลือกสถานศึกษา ใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก กำหนดจำนวนตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษา สถานศึกษาละ 60 คน ทำให้ได้สถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 2 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี และวิทยาลัยเทคนิคสระบุรี ซึ่งมีความครอบคลุมหลักสูตรสายอาชีวศึกษาทั้งอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม

ขั้นที่ 2 สุ่มนักเรียน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้ชั้นปีที่ศึกษาเป็นตัวแบ่ง ทำให้ได้ตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 จากนั้นสุ่มนักเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่ายจำนวนระดับชั้นละ 20 คน แบบไม่เป็นสัดส่วน เพื่อให้ได้จำนวนเท่ากันในทุกกลุ่ม ทำให้ได้ตัวอย่างใน 2 สถานศึกษารวมกันทั้งสิ้น 120 คน ซึ่งมากกว่าค่าที่คำนวณได้เล็กน้อย ดังแสดงในตารางที่ 1 กรอบการสุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 กรอบการสุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษา	จำนวนตัวอย่างนักเรียน ปวช.			
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	รวม
วิทยาลัยการอาชีพศึกษาปทุมธานี	20	20	20	60
วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี	20	20	20	60
รวมทั้งสิ้น	40	40	40	120

เครื่องมือวิจัย

ในการวัดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม ที่เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ชุด มีข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษา รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดา จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจออกจากคัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยเป็นลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัดจากนิยามเชิงทฤษฎี แล้วนำมาเขียนเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 2 จากนิยามเชิงปฏิบัติการ นำมาสร้างตารางโครงสร้างแบบสอบถาม (table of specification)

ขั้นตอนที่ 3 สร้างข้อคำถามจากโครงสร้างแบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือฉบับร่าง พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรทั้งหมดในการวิจัย และตารางกำหนดแผนผังการสร้างเครื่องมือวิจัย เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย 2 ท่าน และด้านการจัดการอาชีวศึกษา 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม โดยการพิจารณาจากค่าความสอดคล้องของนิยามปฏิบัติการและข้อ

คำถาม (IOC) ผลการพิจารณาพบว่าผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ภาษา และการเพิ่มประเด็นในข้อคำถาม มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยพิจารณาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่สูงกว่า 0.70 โดยข้อคำถามตอนใดมีค่าความเที่ยงต่ำกว่า 0.70 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถาม ผลการทดลองใช้เครื่องมือ สามารถรายงานค่าความเที่ยงแบ่งเป็นรายตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรทัศนคติ	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.731
ตัวแปรเศรษฐกิจสถานะ	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.735
ตัวแปรการให้ความสำคัญกับการศึกษาของบิดามารดา	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.731
ตัวแปรการจัดการเรียนการสอน	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.828
ตัวแปรสภาพแวดล้อม	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.716
ตัวแปรการตัดสินใจออกกลางคัน	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.732

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามถึงสถาบันอาชีวศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย
2. ประสานงานทำความเข้าใจความเข้าใจกับผู้รับผิดชอบที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ในเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และกำหนดการนัดหมายสำหรับรับคืนแบบสอบถาม
3. ประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อยืนยันการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์แล้วกลับมาทางไปรษณีย์หลังจากเวลาผ่านไป 3 สัปดาห์
4. ข้อมูลที่ได้รับกลับมีจำนวน 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อศึกษาลักษณะของข้อมูลตัวแปรแต่ละตัวว่ามีลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มประชากร และตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้มีดังนี้
 - 1) วิเคราะห์สถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ร้อยละ
 - 2) วิเคราะห์เพื่อศึกษาข้อมูลของตัวแปรในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัย โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ด้วยวิธีการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสมการ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแบ่งการรายงานออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา และส่วนที่ 3 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง

จากผลการสำรวจพบว่าตัวอย่างประมาณร้อยละ 57 เป็นเพศหญิง และกระจายอยู่ในทุกระดับชั้นที่ศึกษาเท่ากันทั้งหมด ตัวอย่างที่เก็บข้อมูลมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ที่ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 10,001-30,000 บาท รวมกันกว่าร้อยละ 85 ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 45 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ถัดมาคือในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่ประมาณร้อยละ 16 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างในการวิจัย

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	51	42.50
	หญิง	69	57.50
	รวม	120	100.00
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	51	42.50
	10,001 – 30,000 บาท	52	43.33
	30,001 – 50,000 บาท	14	11.67
	50,001 – 100,000 บาท	3	2.50
	รวม	120	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัว	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	55	45.83
	มัธยมศึกษาตอนต้น	14	11.67
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	20	16.67
	ปวช.	11	9.17
	ปวส./อนุปริญญา	10	8.33
	ปริญญาตรี	7	5.83
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	2.50
	รวม	120	100.00

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.76 (S.D.=0.80) และเมื่อพิจารณาในแต่ละ

ประเด็นพบว่าทุกประเด็นมีการรายงานอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด และการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.60 ถึง 4.16 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 (S.D.=0.76) รองลงมาคือ ทักษะคติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 (S.D.=0.60) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เศรษฐฐานะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 (S.D.=0.80) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา (n=120)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การตัดสินใจออกกลางคัน (Y)	1.76	0.80	น้อย
ทักษะคติ (X1)	4.07	0.60	มาก
เศรษฐฐานะ (X2)	3.60	0.80	มาก
การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว (X3)	4.16	0.76	มาก
การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (X4)	3.74	0.83	มาก
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (X5)	3.82	0.71	มาก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา

ก่อนดำเนินการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติทดสอบ ประกอบด้วย การมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง เมื่อพิจารณาค่า p-value ในการทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นพบว่ามีค่า $p = .026$, $F = 5.313$ และเมื่อพิจารณาภาวะร่วมเส้นตรงพหุจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น พบว่าไม่มีตัวแปรใดสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.9 และเมื่อพิจารณาค่าค่า Tolerance และ VIF พบว่าไม่มีค่า Tolerance ใดต่ำกว่า 0.05 และไม่มีค่า VIF ใดสูงกว่า 10 และการตรวจสอบค่าความคงที่ของความแปรปรวน พบว่าค่า Levene's test มีค่า $p < .05$ จากผลการตรวจสอบทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าข้อมูลดังกล่าวมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์ถดถอย

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.785 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.616 แสดงว่าตัวพยากรณ์ทุกตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 61.60 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคัน
ของนักเรียนอาชีวศึกษา

ตัวแปร	b	S.E.b	B	t	P
ค่าคงที่	1.262	.634		1.991*	.049
ทัศนคติ	-0.120	0.058	-0.156	2.209*	0.042
เศรษฐกิจสถานะ	0.230	0.036	0.339	4.801*	0.000
การให้ความสำคัญกับ การศึกษาของครอบครัว	-0.264	0.044	-0.456	6.458*	0.000
การจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษา	-0.132	0.125	-0.136	1.926	0.064
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	0.145	0.052	0.208	2.945*	0.027

$R=0.785$, $R^2= 0.616$

* หมายถึง $p<.05$

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์สามารถนำมาเขียนสมการถดถอยทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.262 - 0.120(\text{ทัศนคติ}) + 0.230(\text{เศรษฐกิจสถานะ}) - 0.264(\text{การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว}) - 0.132(\text{การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา}) + 0.145(\text{สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Y = -0.156(\text{ทัศนคติ}) + 0.339(\text{เศรษฐกิจสถานะ}) - 0.456(\text{การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว}) - 0.136(\text{การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา}) + 0.208(\text{สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา})$$

จากสมการในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดคือ การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.456 และส่งผลในทางลบ รองลงมาคือ เศรษฐกิจสถานะ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.339 ถัดไปคือ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.208 ถัดไปคือ ทัศนคติ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.156 และส่งผลในทางลบ และปัจจัยที่มีค่าอยู่ในลำดับสุดท้ายและไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.136 และส่งผลในทางลบเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนอาชีวศึกษามีการตัดสินใจออกกลางคันในระดับน้อย และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา เรียงลำดับตามระดับการส่งผลจาก

มากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว เศรษฐฐานะ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ทัศนคติ และการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

1. การที่นักเรียนอาชีวศึกษามีการตัดสินใจออกกลางคันในระดับน้อย นั้นแตกต่างจากการศึกษาของเขาวรัตน์ เมืองแมน (2552) พบว่า นักเรียนมีแนวโน้มในการออกกลางคันที่สูงมาก โดยเฉพาะนักเรียนชั้น ปวช. ปีที่ 1 และค่อยๆ ลดลงในระดับชั้นที่สูงขึ้น ซึ่งประเด็นหนึ่งที่สำคัญจากการศึกษาของเขาวรัตน์ เมืองแมน คือการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่มีที่ปรึกษา และมีปัญหาการติดเพื่อนจนวกกับมีความรักในวัยเรียนเป็นสาเหตุสำคัญของการออกกลางคัน ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการออกกลางคันเป็นลำดับต้นๆ เห็นได้จากการมีนโยบายที่เน้นการแก้ปัญหาการออกกลางคัน การส่งเสริมการเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล มีการวิจัยแก้ปัญหาการออกกลางคัน การวางแผนของสถานศึกษา เพื่อลดอัตราการออกกลางคัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา การมุ่งใจให้เรียนอาชีวศึกษา การให้ทุนการศึกษา รวมถึงการสร้างทัศนคติในการเรียนอาชีวศึกษาให้ดีขึ้น (รุ่งโรจน์ อาริยะ, 2552) จึงเป็นเหตุให้ผลการศึกษาในปัจจุบันนักเรียนอาชีวศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจออกกลางคันในระดับที่น้อย

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าการให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว ทัศนคติ และการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ที่มีอิทธิพลในทางลบหมายถึง การที่ครอบครัวให้ความสำคัญกับการศึกษาที่ดี การที่นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ดี จะส่งผลให้การตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนจะน้อยลง ต่างจากอิทธิพลของเศรษฐฐานะและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลในทางบวก ซึ่งหมายถึง หากครอบครัวของนักเรียนมีฐานะดีและอยู่ในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี จะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสในการตัดสินใจออกกลางคันเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายถึงประเด็นดังกล่าวได้ว่า การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัวที่มีอิทธิพลทางลบต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียน แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของครอบครัวที่ทำหน้าที่ขัดเกลา อบรม ดูแล ที่จะทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การตั้งใจ มีแรงจูงใจในการเรียนที่ดี (เขาวรัตน์ เมืองแมน, 2552) ทำให้การคิดที่จะเลิกเรียน หรือคิดที่จะออกกลางคันจึงเกิดขึ้นได้น้อย นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือการที่ครอบครัวมีเศรษฐฐานะสูงกลับมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียน ซึ่งหมายถึงการที่นักเรียนมีฐานะดีจะมีการตัดสินใจออกกลางคันสูงตามไปด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะการที่ครอบครัวมีฐานะดี ทำให้นักเรียนมีกำลังที่จะทำกิจกรรมอื่นในทางลบที่สูงตามไปด้วยเช่นกัน ประกอบกับการเรียนสายอาชีวศึกษาไม่เข้มงวดเรื่องเวลาเรียนมากนัก ทำให้นักเรียนสามารถใช้เวลาวางนอนเหนือจากการเรียนได้มากกว่านักเรียนสายสามัญ การที่นักเรียนมีเวลาและมีฐานะดีจึงเป็นผลให้นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงที่จะไม่สนใจเรียนจนเกิดปัญหาการออกกลางคันได้ในที่สุด ผลการศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับ เอกบุตร อยู่สุข (2549) ที่พบว่า นักเรียนที่ฐานะดีที่มีการนัดเพื่อนเป็นกลุ่มสังสรรค์จะมีการออกกลางคันที่สูงเช่นกัน แต่แตกต่างจากการศึกษาของ เขาวรัตน์ เมืองแมน (2552) และจรัญ ยินยอม (2552) ที่พบว่าครอบครัวที่มีฐานะไม่ดีจะมีอัตราการออกกลางคันสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้เห็นได้ว่าการออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษามีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. การที่พบว่านักเรียนอาชีวศึกษามีแนวโน้มในการตัดสินใจออกกลางคันที่น้อย นับว่าเป็นแนวโน้มที่ดีจึงควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดได้ดียิ่งขึ้น

2. การส่งเสริมด้านการอาชีวศึกษาควรเริ่มที่การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัว เนื่องจากเป็นตัวแปรที่สำคัญและมีอิทธิพลสูงที่สุด การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาจึงควรกระตุ้นการเห็นคุณค่าของการอาชีวศึกษาโดยเน้นที่การให้ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการศึกษอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

- จรัญ ยินยอม. (2552). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จำเนียร สุมาริธรรม. (2550). การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- เขารัตน์ เมืองแมน. (2552). การศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- รุ่งโรจน์ อาริยะ. (2552). บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการลดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพเชิงคำ จังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สิงห์ จันทพงษ์. (2552). การออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีพัฒนา อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). ข้อมูลการออกกลางคัน. สืบค้นจาก <http://www.bme.vec.go.th/Report.aspx>
- วัชร ตระกูลงาม อำไพ อินทรประเสริฐ จิราพร รอดพ่วง และสิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- เอกบุตร อยู่สุข. (2549). สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
วิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.
- Ingholt, L. et al. (2015). How can we strengthen students' social relations in order to
reduce school dropout An intervention development study within four
Danish vocational schools. **BMC Public Health**. 15, 1-13.
- Tas, A., Selvitopu, A., Bora, V., & Demirkaya, Y. (2013). Reasons for dropout for
vocational high school students. **Educational Sciences: Theory & Practice**.
13(3), 1561-1565.